

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ในศาลยุติธรรม
ผู้วิจัย	นายนพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ
ปริญญา	ค.ด. (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม 3) ตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน ตรวจสอบยืนยันความถูกต้องและประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรมโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน และการวิจัยเชิงสำรวจโดยสอบถามระดับการปฏิบัติการใช้ภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลจังหวัด ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด และศาลแขวง ทั่วประเทศ จำนวน 219 ศาล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการตุลาการและผู้พิพากษาอาวุโส ผู้อำนวยการประจำศาล และหัวหน้าส่วน/หัวหน้ากลุ่มงานในศาลดังกล่าว ประชากร จำนวน 3,978 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ประกอบด้วย การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนา

ภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม และตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบประเมินรูปแบบ สรุปผลรูปแบบและนำเสนอรูปแบบ โดยการนำไปทดลองใช้ในศาลจังหวัดและศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด สังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตรฐาน 4 จำนวน 4 ศาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพผู้พิพากษา 2) มนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ 3) ความรู้และทักษะในการบริหาร และ 4) คุณธรรมและจริยธรรม ระดับภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คุณธรรมและจริยธรรม มนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพ ความรู้และทักษะในการบริหาร และความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพผู้พิพากษา

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล

3. ผลของการตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม พบว่า

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม จากการตอบแบบประเมินก่อนการทดลองใช้มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรมการใช้ภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการทดลองใช้มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 8.18 อีกทั้งผลจากการสัมภาษณ์ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม

TITLE A Model for Leadership Development for Chief Judge of the Courts of Justice

AUTHOR Mr. Nopparat Apivimollak

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra
Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai
Assoc. Prof. Dr. Sayan Boonbai

DEGREE Ed.D. (Educational Administration and Leadership)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) examine the components of leadership for Chief Judge of the Courts of Justice, 2) construct a model for developing leadership for Chief Judge of the Courts of Justice, and 3) examine the effectiveness of the proposed model for developing leadership for Chief Judge of the Courts of Justice. This Research and Development (R&D) was divided into three phases: Phase I Component Investigation and Methodology for Developing leadership for Chief Judge of the Courts of Justice. This phase comprised both document inquiries and literature reviews. Furthermore, in-depth interviews were conducted with 18 experts. Those structured interviews were further examined and assessed in respect to appropriateness of the components and the development of methods of leadership through 10 experts. In addition, the five-rating scale of survey questionnaire was administered examining a level of leadership behavior of Chief Judge from 219 courts—the Provincial Court, the Juvenile and Family Court, and the Kwaeng Court throughout Thailand. The samples, obtained through the Krejcie and Morgan formula, were 350 persons drawn from a total of 3,978 Justice civil servants, judges and senior judges, directors, and section heads or unit heads. The statistical analysis employed included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Phase II Model Construction and Development involved a model establishment for developing

leadership for Chief Judge of the Courts of Justice, and a assessment in terms of model validation and appropriateness through 10 experts. Phase III Model implementation, Assessment, Conclusion, and Presentation. The model implementation was conducted at four diverse courts drawn from the Provincial Courts, and the Juvenile and Family Courts under the Office of the Chief Justice, Region IV. The data analysis comprised mean and deviation.

The findings revealed as follows :

1. The four components of leadership for Chief Judge of the Courts of Justice consisted of 1) knowledge and professional experience, 2) interpersonal relations and personality, 3) knowledge and management skills, and 4) moral and ethics. The leadership level of Chief Judge of the Courts of Justice, as a whole, was at the highest level, ranged from high to low respectively: moral and ethics, interpersonal relations and personality, knowledge and management skills, and knowledge and professional experiences.

2. The model for developing leadership of Chief Judge of the Courts of Justice comprised five components : 1) principles, 2) objectives, 3) contents, 4) process, and 5) measurement and evaluation.

3. The results from investigating the effectiveness of the proposed model for leadership development for Chief Judge of the Courts of Justice revealed that :

3.1 The model appropriateness, as a whole, was at the highest level.

3.2 The mean scores of a level of leadership behavior of Chief Judge, as a whole, from the post-implementation period was at the highest level, compared to those of the pre-implementation period which was at a high level. In addition, the results revealed that the sampled Chief Judges practiced their leadership behaviors a percentage of progress of 8.18. The interviews also showed results in the same direction.

Keywords: Leadership, Chief Judge of the Courts of Justice